

Monumentnummer*: 506609

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 6 februari 1997
Kadaster deel/nr: 10291/42

Monumentnaam**

St. Elisabeth-tehuis

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Maastricht	Maastricht	Limburg

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Abtstraat	2	A	6211 LS	Maastricht		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Maastricht	B			5371

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

In eclectische stijl gebouwd ZIEKENHUIS genaamd Sint Elisabeth-Tehuis, met verwijzingen naar de Richardson-architectuur, omstreeks 1887 gerealiseerd naar een ontwerp van de architecten Bildmeyer en Van Riel uit Antwerpen, in opdracht van het Burgerlijk Ambestuur. Het voormalige ziekenhuis is vrijstaand gesitueerd aan de rand van de oude binnenstad. Het voormalige ziekenhuis vormde een onderdeel van het Calvariënberg-complex voor geneeskundige en geriatrische (armen)zorg in Maastricht.

Omschrijving

Het voormalige ziekenhuis heeft een vierkante plattegrond, telt twee bouwlagen en wordt afgedekt met zadel-, schild- en tentdaken met imitatie-shingles. Het toegepaste bouw materiaal is baksteen, mergel en kunststeen. Gekoppelde vensters met bovenlichten. Hardstenen plint geaccentueerd met een band mergel. Trapsgewijs oplopende, symmetrische voorgevel met vijf venstertraveeën, bekroond met spitse topgevel. In het centrale geveldeel bevinden zich de toegangsdeuren onder een gedrukte spitsboog, geflankeerd door risalerende, getrapte muurdammen met schouderstukken. Deze dragen een fantasiebekroning in de vorm van torentjes. Op de verdieping

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een balkon. Boven de toegangsdeuren een veld met vier rondboognissen, daarboven een grote spitsboognis met twee spitsboogvensters. Daarboven een groot rozet met bak- en zandsteendecoratie, boogveld met baksteendecoratie. De terugliggende bouwdelen hebben elk twee vensterassen en zijn voorzien van een achtkante traptoren met tentdak. Aan de rechter zijgevel een uitbouw in een bouwlaag met plat dak. Gevelijst tussen de bouwlagen. Speklagen in mergel.

In de achtergevel van het gebouw twee blinde muurdelen. Hier bevonden zich twee ziekenhuisvleugels. Linker- en rechterdeel achtergevel uitlopend in topgevel.

In het INTERIEUR zijn onder meer van belang: centrale hal met tegelvloer, met rondom een band Namense steen; rond deze centrale hal zijn de vertrekken gegroepeerd. In de hal vier grote gietijzeren kolommen op hardstenen basementen waarop de galerij van de eerste verdieping rust; galerij met smeedijzeren balustrade; centrale hal met lichtkoepel rustend op gestucte consoles; deuren van de kamers op begane grond met decoratieve houten omlijsting; aan de linker- en rechterzijde van de centrale hal een trappenhuis met houten trap en houten leuning. Smeedijzeren hekwerk op natuurstenen muur. Bijzonderheden: op dit terrein aan de achterzijde van de nieuwbouw van Klevarie bevindt zich een gedeelte van de oude stadsmuur. Dit deel is opgebouwd uit mergelblokken en baksteen en bevindt zich deels in slechte staat van onderhoud.

Waardering

Het voormalige Sint-Elisabeth-Tehuis is van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische en typologische ontwikkeling. Het voormalige ziekenhuis bezit architectuurhistorische waarden vanwege de bouwstijl, de betrokkenheid van de architecten Bildmeyer en Van Riel, de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp, de bijzondere ornamentiek, en de samenhang tussen ex- en interieur. Ensemblewaarde ontleent het voormalige ziekenhuis aan de situering binnen het beschermde stadsgezicht Maastricht. Het voormalige ziekenhuis is van algemeen belang op grond van de architectonische gaafheid van het exterieur en een deel van het interieur; en in relatie tot de structurele gaafheid van de stedelijke omgeving. Het voormalige ziekenhuis is tenslotte tevens van belang vanwege de architectuurhistorische, typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Ziekenhuis